

Latweefch u Awises.

Nr. 29. Zettortdeena 15ta Zuhli 1848.

Ittin skaidra parahdischana ka schihdam dwehfele.

(Skatt. Lat. avis. 1846 Nr. 43, 44 un 45.)

Laffitais mihlais! Jaw gan drihs diwus gadus tu dabbuji gaidiht pehz tahs Schihda dwehfeles un mehs, gribbedami finnaht, ko jel katris pa to spreeditchoht, tihscham til ilgi kawejamees. Bet kad nu dsirdejam, ka garrais Luhku waggare pa mahlu frohgu effoht Schihdu nerrojis un pilna kakkä fmehjis: "Kur tu tahds besdwehfele geldi? Lew dwehfeles naw; jo paschi awischu rakstitaji nomohzijuschees gribbedami temi wehl zelt Bahbelos tohraa gallä un parahdiht, ka tew effoht dwehfele, bet tee wihrini tak ne warreja to parahdiht; jo ko nu parahdihs, kad Schihdam dwehfele tak naw un naw." Schim ballamuttim gribbam mutti aissbahst un nu arri teesham parahdiht, ka Schihdam irr dwehfele.

No wissa ta, ko jaw stahstijam, buhsfi skaidri noprattis, zif sawadas wissas tahs nedsihwas un dsihwas raddibas irr, kam dwehfeles naw. Tahs nedsihwas raddibas paschas parfwi ne ko ne sinn un kur tu tahdu noleez, tur ta stahw, ja ne sawads dabbas spehks woi zitta dsihwa raddiba wiiknu us zittu weetu pahrstahda. Lohps woi kulkainihts kahds, kam gan dsihwiba irr eekschä, bet kam gaisch prahts un Deewa atsihschana truhfst un tahds ne sinn, kas irr tikkums. Kam nu truhfst Deewa atsihschana un tikkums, tam arri naw dwehfele, jo bes dwehfeles ne warr atsift, kas irr labs un kas launs. Un kusch zilweks tad ne atsifts labbu un launu? Warr buht, ka dasch dohmahs, ka tahds, kas launu darra, laikam ne atsiftstoht, kas effoht labs. Kä tad ne! Sa warretum tahdam firdi eelihst, tad gan

redsetum, kä schidrebb, kad tahds us blehdibas zelleem dohdahs! Ir pats stiprais brandwihns ne warr tahdam to bailibu pawissam aisdsiht. Sinnams, ka tahdam ta dwehfele gan naw ihsti wessela. Bet kahda flimmiba tad tahdai irr? Ta flimmiba irr schi, ka winnai ta salne irr eeauge eeksch grehku fmiltim un ne wiss eeksch ta ihstena wihna kohka Jesus Kristus. Jo kas eeksch scha kohka ka augligs sars paleek, tam irr wessela dwehfele! un to warr pee teem augteem pasiht, kä pestitais pats fazija: "Labs cohks ne warr fliktus auslus nest, un fliktus cohks ne warr labbus auglus nest." Prohti, kamehr tas labs cohks labbs paleek, tamehr tam augli buhs labbi, un fliktus cohks ness fliktus auglus kamehr winsch paleek fliktus, kamehr ne teek pahrstahdihts un poh-tehts. Bet te ta walloda paliku garra un mehs atkal ne tiktum pee tam, parahdiht, ka Schihdam irr dwehfele.

Pirmiht jaw fazijam, ka latram zilwekam, kas atsift labbu un launu, irr dwehfele. Un Schihds teesham arri atsift kas irr labs un kas irr launs. Irr pee winneem tåpat flimmas un arri wesselas dwehfeles kä pee zittahm tautahm. Juhs lassitaji, gan labbi buhfeet eelikkuschi wehrä tahs flimmas dwehfeles pee Schihdeem, jo juhs fakkat, ka Schihdi wiskoht un krahpjoh. Bet woi tad wanni to darridami ne atsift, ka tas effoht launs darbs? Atsift gan un to te ar pateesigeem notikkumeem peerahdischu. Wehl biju tikkai sehns, kad kahds Schaggares Schihds kahdai man pasihstamai meitai pahrdewe madmalu preeksch kappatas. Kad wadmalla bij nodingeta, aismaksata un Schihds aissgahjis prohjam, tad til meita at-werr azjis un eerauga, ka kupzis naw wiss greesis no ta bakkä, no kurra derrehts, bet no-

lizzis zittu, dauds rupjaku un fliktaku wadma-
lu tahs labbas derretas weetā. Meita nu gaida
Schihdu laiku pehz laika atkal atnahkoht, bet
Schihds wairs ne nahk un ne nahk, jebeschu
zittu reif beesi ween tur nahzis un ir taggad
allasch pa zitteem zeemeem staigaja. Zitti
Schihdi, kas nahze, allasch appraffija, woi
ta kappata jaw effoht paschuhta; un kaut nu
gan katram atteize, ka effoht paschuhta, to-
mehr tas Schihds krahpejs ne nahze. Luhk,
wirsch finnaja, ka bij flikti darrijis, jo firds-
apsinnauschana winnu beedeja. Pehzak tak to
dabbuja rohkā un wadmala bij jaatmiji. Zits
Eukkumes Schihds panehme preefesch pufsohtra
gaddeem no manna drauga grahmatas ko schis
bij farakstijis un drifteht lizzis us pahrdohtscha-
nu, un man dsirdoht tam apfohlja, ka pehz
pufsgadda laika buhfchoht atkal atbraukt un
rehkinumu mafsaht — bet schodeen Schihds
wehl naw pee fchi drauga bijis, jebeschu, ka
dsirdejam, grahmatas ihfā laikā effoht pahr-
dewis. Woi schis to ne sinn, ka flikti darrijis?
Bet ta nauda winnam mihtaka ne ka labba
firdsapinnauschana. — Lai nu paleek ar tahm
limmahn dwehselehm. Stahstischu arri no
wesselas Schihda dwehseles. Un ka fchi dweh-
fele wessala, to warr pasiht no teem labbeem
augteem. Un kaut nu gan schis stahsts buhs
pagarsch, tomehr derrigs pee tam parahdiht,
ka Schihdam arri tahda patte dwehsele, ka
dascham zittas tautas zilwetam.

Kahdā pilsfehtina, Wahzsemimē, nomirst
kohpmannis un astahj faru seewinu ar behr-
neem nabbadsibā un parradds. Bija wihrs
zaur nelaimehm tais parradds eekrittis, jo
daschi kuptschi, kas no winna prezzi nehmuschi
us parradu, bij woi paschi nabbadsibā krittus-
chi, woi pawissam suddusch, ka ne sinnaja,
kur winnus wairs dabbuht rohkā. Tikkai
jauns brangs nams ar kohschu dahsu un pla-
wahm tai atraitnei wehl bija un tas winnai
paschae peederreja. Scho nammu pehz taifni-
bas, neweens ne warreja winnai atnaemt; bet
winnai patte krixtigā prahā gribbeja fara
mihtka funga gohdu glahbt, und wissur parra-

dus nolihdsinaht. Tadeht winna apnehmabs
faru brangu nammu pahrdoht un labbač ar
faweeem behrneem truhkumu un nabbadsibu zeest,
ne ka fara mihtka laulata drauga wahrdtu kaut
gahniht. Gan nu tee parradu deweji winnu
ne buhtu speedusch, — bet tahs pilsfehtas
burmeisteris, plehfigs wihrs buhdams, kohti
kohroja pehz ta jauka namma, kas atraitnei
peederreja. Schis nu no wiffeem ta nelaika
kohpmanna parradu dewejem bij atpirzis wif-
fas tahs parradu grahmatas no nelaika kohp-
manna par puss naudu; fchahs parradu sihmes
wirsch rahdiya teefai un speedahs wirfū, ka to at-
raiknes nammu wajagoht pahrdoht, lai schis
faru naudu warretu isdabhuht. Leelais fiktehrs
islaisch finnai pa awisehm, lai pirzeji fanahktu
us to un to deenu kohschu, brangu nammu pirk.
Schis fiktehrs bij atraiknei labs draugs un no
wiffas firds wehlejahs, to nammu til dahrgi
pahrdoht, ka pehz nomafateem parradeem at-
raiknei arri atlaktu labba datta naudas pahri,
ar ko ta warretohs ar faweeem behrnineem pahr-
tikt. Nolikta deena arri irr drihs klahnt un at-
raikne ar faweeem behrnineem jaw wiffu satrah-
mejuse, ka warretu tuhlin, kad nams teek pahr-
dohts, aiseet prohjam. Te no pascha rihta
fiktehrs pee atraiknes eenahk un fakka:

Labriht mihtka gaspascha! Ka klahjahs? Es
atneisu juins labbas finnas! Muhsu uhtrupe
buhs branga. Baggati pirzeji irr faraddu-
schees, kas pehz juhsu namma plehfigees un
fohlihs zits pahr zittu.

Gafpascha. Woi pateezi juhs to fakkeet?
mihtais fiktehra kungs?

Siktehrs. Pateezi ta irr! Wallar wal-
karā, kad es jaw taisijohs eekahpt gustā, dsirdu
ka smaggi ratti pee brauz pee mannahm durwim
un tas baggatais rahtskungs Seiboldis no Zel-
lerberg pilsfehtas nahk eekschā, un mam stahsta:
effoht dsirdejis, ka te brangu nammu pahrdoht-
schoht un kad nu wirsch effoht nodohmajis te
muhsu widdū apmestees dsihwoht, tad wirsch
labprahf wehletohs to nammu pirk. Err
brangs wihrs un dsirdejis, ka es effoht tas

pilsfehtas siktehrs, wiſch pee mann' peenahze,
par to nammu flaidrakas finnas eedabhuht.

Gafpascha. Warrbuht, ka Deew's mums
palihdsehs labbi pahrdoht.

Siktehrs. Pagaideet, wehl naw beigts.
Arri weena barrona gafpascha gribb te muhsu
pilsfahtà apmestees. Ta arr fchoriht itt agri
manni apmekleja, kad tik ko biju preezlees.
Winaa gribb scho nammu papreelsh labbi ap-
stattiht. Tadeht es usmettu fwahrkus un nahzu
jums to pasianoht.

Gafp. Ta buhs gruhta un karsta deena
preefsh mums.

Siktehrs. Nekaifch ne ko; dabbusim pehz
to rahmu un wehju walkaru. Bet par wissahm
leetahm, mihta nahburdse, apgahdajeet broh-
kasti, jo tahdeem zeenigeem und baggateem
kungeem waijaga papreelsh' tahs luhpas flap-
pinah; zittadi winni pee foahlchanas ne spehj
mutti atdarriht.

Gafp. Zit labprahrt es to darritu, bet —
man ar kaunu jums jafakka, ka man ne kas
naw pee rohkas no ehdamahm leetahm un to
pehdigu kappeiku esmu aisfuhtijuse pee beklera
pehz maise.

Siktehrs. Nu, par to ne kas ne kafch.
Eai masa Lihsin aistekk pee mannas gafpa-
schas un tai teiz, ka wehlejis doht to tella zep-
peti un to leelu deffu, kam runjis gallu nokoh-
dis un weenu puddeli Malaga wihna. Zit
dauds reises es pee jums esmu brohlastu ehdis,
tad arri ne buhs wifs par dauds, kad ween reis
es jums to atlidsinaju. Bet, Lihsin mihla,
kas sinn, woi manna gafpascha tewim tizz, ta-
deht fche nemm mannu tabbaka dohfi lihds par
sihmi, ka es tewi suhtijis. Bet juhs, mihta
gafpascha, nemmeet drohchu firdi! Ta andele
buhs labba, jums labs wehrdinsch naudas at-
likfees un ta mehs tam plehfigam burmeisterim
mutti aisbahsisim.

Gafp. Woi juhs runnajeet par muhsu
burmeisteri Sihlstrohzi? Kahda datta tad tam
ar manni? Paldees Deewam, ka tam ne ko ne
esmu parradà, jo tas irr zeets zilweks.

Siktehrs. Taifniba, ko sakkeet, tahds
wiſch irr. Bet juhs tak effat winna par-
neeze, jebchu to wehl ne sinneet un es jums
winaa blehdibu parahdischu, jebchu gan wiſch
irr mans ammata beedris. Redseet, wiſch
wiffas juhsu kunga parradu grahmatas no teem
parradu dewejeem paſleppen atpirzis. Tee par-
radu deweji to wiffu labba prahṭà buhtu jums
schkinkojuschi, jo kurſch tad us to dohmaja, ka
juhs sawu paſchu mantu atdohſchcht par teem
parradeem? Katriis turreja sawu naudu par
sudduschu un tadeht tahs parradu grahmatas
labprahrt par puſſnaudu tam burmeisterim
pahrdewe un ſchim nu labba teefaa no jums nah-
kahs, — ar ko wiſch ta zerre juhsu nammu
eemantoht.

Gafp. Tas irr ihsti besgohdigi darrihts!

Siktehrs. Ne tik ween besgohdigi, bet
ihsti neganti! Wiſch ais sawas leelas lepn-
bas un ſkohpibas wairs ne sinn ko darriht.
Winnam tas fmukkais leelas nams un tee
brangi ſemmes gabbali prahṭà! Wiſch gribb
pa juhsu leeleem lohgeem ſtattitees ahrā; wiſch
irr palizzis tahds refns, ka sawā ſchaurā buhr-
keni wairs ne warr tilpt. Bet tas winnam ne
isdochfees wiſs; to nammu waijag tuhlin ais-
maſhah flaidrā naudā un wairak naw ka tik
tahs ſapirktas parradu grahmatas no 6000
dahldereem — un tas rahtskungs Seiboldſ,
ka arri ta barona gafpascha, tee jaw foahlhs
usfohlidami, — tad — weſſeli, zeenigs bur-
meistera kungs, tuppeet juhs sawā paſchā tum-
ſchā ſpelte!

Gafp. Juhs effet muhsu ihstens draugs;
bet burmeisteris tad paliks jums par eenaid-
neeku!

Siktehrs. Kas man behdas par winaa
draudſibu! Es tik rakstu kas pateſiba un ne
luhkoju pehz drauga woi pehz eenaidneeka. Es
juhsu nammu ſadſihſchu labbi augſti, tuh-
ſtoſch dahlderus dabbusim un tad, ar Deew' bur-
meistera kungs Sihlstrohzi! Dohdeet ſchurp
tahs parradu grahmatas, te irr juhsu 6000
dahlderi — un mums paliks 4000 wehl pahraſ.

Gafp. No juhsu muttes Deewa ausis! mihtais nahburgs, kaut Deews to dohtu.

(Atraiknes dehls Kurts pahrahnkt ar maiši un atwedd lihds fweschu Schihdu. Winsch eedohd mahtei to maiſi fazzidams:)

Memmin, té irr ta maiſe un arri weefis, ko atweddli lihds.

Schihds. Ak tarwu nelaimi! kahds leels pulks nebehdneku té schinni masä pilſehntina.

Kurts. Scho nabbagu fweschu Schihdinu tee eelas knauki bij apstahjuschi kà wahrnas, tà, ka ne mas zilweks wairs ne finnaja glahbtees, kamehr es to eerahwu té muhsu nammä un durwüs zeet aissgruhdu.

Schihds. Tas irr taifniba, ko winsch fakka. Schis masais tik spéhzigi kà pats Simfons turrejahs prett teem palaidneekeem.

Siktehrs. Schihd, kas tu effi? Woi tew arr irr passe? Kur tu té usturrees?

Schihds. Man ir gan passe — bet ko tad wehl runnaht no usturrefchanahs! Efmu reis-neeks un tik nupat kà eenahzu pilſehnta, ne efmu wehl ne pirksta gallu uhdenä eemehrzis un puikas jaw fauz wirſu: epp! epp! Woi tas pareisi?

Kurts. Ko dohma memmin, burmeistera dehls Kilians arr bij tai pulkä.

Schihds. Man waijadseja ar sawu rungu gainitees, waijadseja karroht kà prett Wihliſtreem un schis masais sehns manni aissstahweja, — manni eerwilke sawä nammä. Deews lai wiinam to atlihdsina ar desmitkahrtigeem augfeem.

Kurts. Schihdin, tu gan buhſi isſalzis; ehd mums lihds scho maiſiti, zitta mums now.

Schihds. Pateizohs par labbu firdi! Chst man ne gribbahs, tikkai gribbetu druszin at-puhstees.

(Lihsinia pahrahnkt ar brohlasti no Siktehra gaspascha un fakka:)

Té irr tas brohlasts; tahs dohſes ne mas ne waijadseja, tapat peekrahwa kurvi pilnu. Bet jums siktehra kungs, juhsu gaspascha leek fazzib, lai juhs steidsotees mahjä, jo ta zeeniga barona gaspascha gribboht ar jums runnaht.

Siktehrs. Tad man muddigi jasteidsahs. Saleezert tik to brohlastu us galda; gan es ar teem zeenigeem fungem laikä buhſchu klah.

Schihds. Juhs, mihta madam, gan effat to behriniau mahte? Kur tad pats pap-pinsch? Woi naw wifs mahjä?

Gafp. Tee abbi irr manni behrni! Bet mans laulahts draugs irr nomirris un es efmu atraikne.

Schihds. Skahde, ka winsch to preeku ne reds. Tapat padohmu labbu winsch jums atstahjis — glihts nams kà es redsu.

Gafp. Mehs effam pawiffam nabbagi. Pebz pahri stundahm schis nams wairs ne peerderrehs mums! — Nahz Lihsiht ohtrå kambari, fataifisim to brohlasti teem zeenigeem fungem. (Wiina ar Lihsinu aiseet.)

Schihds. Kas memmei notizzees, ka wiinraud? Woi wiinvi schehl pebz tehtina jeb pebz schi namma?

Kurts. Winnai abb'ju schehl. To mihtu tehtinu mehs preeksch pufsgadda laika semmes klehpí guldijam un tas gan nahk gruhti atstah to weetianu, kur tik ilgi un lainigi kohpä dshwojuschi. Schodeen schis nams tiks uhtrupé pahrdohts!

Schihds. Woi pappinsch dauds parradus atstahjis? Kahdi neschehligi tad tee parradu deweji, kas juhs gribb isdsiht no ta filta lihgſdina!

(Turplikam wairak.)

Brihw drikket.

No juhrmallas-gubernias anglos waldischanas pusses: Hosfrath de la Croix.

No. 227.